

בעניין:

1. --- אלעודה, ת"ז ---
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
2. --- דלו, ת"ז ---
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
3. --- חמדאן, ת"ז ---
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
4. --- חמדאן, ת"ז ---
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
5. --- גאנם, ת"ז ---
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
6. --- גאנם, ת"ז ---
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
7. --- גאנם, ת"ז ---
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
8. --- גאנם, ת"ז ---
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
9. --- גשאט, ת"ז ---
פלסטיני תושב השטחים הכבושים
10. המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר –
ע"ר מס' 580163517

ע"י ב"כ עוה"ד תהילה מאיר ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל': 02-6283555; פקס: 02-6276317
דוא"ל: t.meir@hamoked.org.il

העותרים

- נ ג ד -

המפקד הצבאי לאזור הגדה המערבית

ע"י פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
רח' צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 073-3925590; פקס: 02-6467011
דוא"ל: HCJ-dep@justice.gov.il

המשיב

תגובה מטעם העותרים

1. עניינה של העתירה במניעת הכניסה הגורפת של חקלאים פלסטינים למרחב התפר מאז פרוץ המלחמה ביום 7.10.2023. בעתירה התבקש צו על תנאי שיורה למשיב ליתן טעם "מדוע לא יבוטלו, או לכל הפחות יצומצמו למידה סבירה, ההגבלות הגורפות המוטלות על כניסתם של חקלאים פלסטינים למרחב התפר מאז פרוץ המלחמה ביום 7.10.2023".
2. ביום 25.6.2024 הוגשה תגובה מקדמית לעתירה, בה נמסר כי המשיב החליט ביום 29.5.2024 כי "תתאפשר כניסה הדרגתית ומבוקרת של חקלאים למרחב התפר בגזרת אפרים ומנשה" (סעיף 14). על פי התגובה המקדמית, בפועל הוחלט בשלב זה על פתיחתם של חמישה שערים חקלאיים, לצורך מעברם של כ-500 חקלאים העוסקים בעבודה חקלאית יומיומית.

3. ביום 6.9.2024 הוגשה הודעת עדכון מטעם המשיב, במסגרתה עדכנה המדינה כי המשיב החליט ביום 24.7.2024 על פתיחתם של חמישה שערים חקלאיים נוספים במהלך חודש ספטמבר, אך בתחילת חודש ספטמבר המשיב החליט לדחות את פתיחתם של אותם חמישה שערים עד אחרי תקופת החגים היהודיים, וזאת בכפוף להערכת המצב הביטחוני באותה עת. המשיב ביקש להגיש הודעת עדכון נוספת "באשר להמשך מתווה פתיחת השערים" עד ליום 13.11.2024.
4. ביום 22.9.2024 הוגשה תגובה מטעם העותרים. בתגובתם התנגדו העותרים לבקשת המשיב להגיש הודעת עדכון נוספת בנושא מתווה פתיחת השערים, כיוון שפתיחת השערים ממילא לא תפתור את הבעיה שבגינה הוגשה העתירה, כל עוד לא מתבטלות ההגבלות הכלליות שהוטלו על כניסתם של החקלאים למרחב התפר. בנוסף העותרים התנגדו למשך הזמן שביקש המשיב לצורך הגשת הודעת העדכון הבאה שלו – עד יום 13.11.2024 – לאור החשיבות שבהסדרת כניסתם של החקלאים למרחב התפר לצורך מסיק הזיתים, שצפוי היה להתחיל קודם לכן.
5. ביום 22.9.2024 ניתנה החלטה המורה למשיבים להגיש תגובה שתתייחס, בין היתר, "לאמור בפסקה 19 לתגובה מטעם העותרים, ביחס למועדי עונת המסיק ולמענה הניתן לכך".
6. בתגובת המשיב מיום 1.10.2024 נכתב כי "ככלל, אין מניעה להתחיל את עונת המסיק בחודש נובמבר, ולפיכך לא צפויה פגיעה בחקלאים המבקשים למסוק את הזיתים ככל שהשערים ייפתחו בסוף חודש אוקטובר 2024, כפי שהודיע המשיב כי בכוונתו לעשות, בכפוף למצב הביטחוני העדכני" (סעיף 13).
7. ביום 6.10.2024 ניתנה החלטה המורה למשיב להגיש הודעת עדכון נוספת עד ליום 3.11.2024 ובה להתייחס, בין היתר, "למספר הבקשות שהוגשו לכניסה למרחב התפר לצורך ביצוע מסיק, ולמספר ההיתרים שניתנו לצורך כך".
8. ביום 4.11.2024 הוגשה הודעת עדכון מטעם המשיב, בה נכתב כך :

... על פי הנמסר מגורמי המשיב, החל מיום 29.10.24, ולקראת תקופת המסיק, נפתחו שערים רבים, כפי שיפורט להלן, בגזרות גינין ואפרים... על מנת לאפשר לבעלי ההיתר מעבר בהם בתקופה זו...

עוד נבקש לעדכן כי הונפקו 4,430 היתרי כניסה למרחב התפר לצרכי המסיק, ומתוכם מומשו 776 היתרים בין התאריכים 29.10.24-31.10.24. כמו כן, עד כה סורבו 1,680 בקשות להיתרי כניסה, כאשר הסיבה העיקרית לסירוב הייתה על רקע מניעה ביטחונית. עוד יצוין כי נכון למועד זה, אין בקשות נוספות הממתינות לקבלת החלטה...

עוד יצוין כי על אף שהמסיק המתואם החל אך ביום 29.10.24, ככל שהדבר התאפשר מבחינה ביטחונית, בכלל האזור החלו בביצוע המסיק עוד קודם לכן.

לנוכח כל האמור לעיל, ובהתחשב בכך שעונת המסיק עתידה להסתיים בסוף חודש דצמבר, המשיב יבקש להגיש הודעת עדכון נוספת מטעמו באשר להתקדמות מתווה פתיחת השערים הנוספים למעבר בעלי היתרים חקלאיים עד ליום 5.1.25 (סעיפים 11-14).

9. העותרים יתייחסו להלן למצב העובדתי, בכל הנוגע להסדרי הכניסה של החקלאים למרחב התפר לצורך המסיק, ולאחר מכן הם יתייחסו לבקשת המשיב להגיש הודעת עדכון נוספת "באשר להתקדמות מתווה פתיחת השערים הנוספים".

הסדרי הכניסה של החקלאים למרחב התפר לצורך המסיק

10. על פי הדיווחים שנמסרו למוקד להגנת הפרט מהחקלאים ומנציגי הקישור הפלסטיני, המצב הקיים בפועל בכל הנוגע לכניסתם של החקלאים למרחב התפר לצורך המסיק הוא גרוע באופן משמעותי ממה שעולה מהודעת העדכון של המשיב, הן מבחינת אחוז הבקשות להיתרים שאושרו, הן מבחינת מועדי

הפתיחה של השערים השונים, והן מבחינת אפשרותם של החקלאים לממש בפועל את זכותם לגשת לאדמותיהם.

11. באשר לאחוז הבקשות שאושרו, על פי הודעת העדכון של המשיב, הוגשו 6,110 בקשות להיתרי כניסה למרחב התפר לצורך המסיק ו-4,430 מהן אושרו. אולם, ראש הקישור הפלסטיני בטולכרם, מר נצר מפלח, מסר למוקד להגנת הפרט ביום 7.10.2024 כי הקישור הפלסטיני בטולכרם העביר למת"ק כאלפיים בקשות להיתרים לצורך המסיק, וכי בכל בקשה התבקשו היתרים עבור כשלושה או ארבעה בני משפחה, כך שבפועל התבקשו בין 6,000 ל-8,000 היתרי מסיק עבור חקלאים מנפת טולכרם.

12. עובד הקישור הפלסטיני בקלקיליה האחראי על נושא היתרי הכניסה למרחב התפר, מר מוחמד קוטקוט, מסר כי ביום 3.10.2024 הקישור הפלסטיני בקלקיליה העביר למת"ק רשימה של 5,000 חקלאים שעבורם התבקשו היתרי כניסה למרחב התפר לצורך המסיק.

13. עובד הקישור הפלסטיני בסלפית האחראי על תיק גדר ההפרדה, מר אחמד נביל, מסר כי הקישור הפלסטיני בסלפית העביר למת"ק רשימות של 334 חקלאים המבקשים היתרים למסיק.

14. ראש הקישור הפלסטיני בג'נין, מר ואאל אלבוזור, מסר כי הקישור הפלסטיני בג'נין הכין רשימות של כ-1,600 חקלאים המבקשים לקבל היתרים לצורך המסיק, אך המת"ק סירב לקבל את הרשימות וביקש מהקישור הפלסטיני להכין רשימות שיוגבלו למספרים מסוימים של חקלאים עבור כל שער (המספרים נקבעו על ידי המת"ק). הקישור הפלסטיני סירב לדרישה זו ולא העביר למת"ק רשימות חלופיות. כלומר, בפועל התבקשו כ-14,000 היתרים לצורך מסיק, ולא 6,110.

15. יתר על כן, באזורים מסוימים המשיב הטיל **מכסות** על מספר בעלי ההיתרים הרשאים להיכנס למרחב התפר בהתאם להיתריהם, כך שמספר החקלאים שכניסתם למרחב התפר מתאפשרת בפועל בכל יום הוא קטן ממספר החקלאים שקיבלו היתרי כניסה למרחב התפר. כך, למשל, מחקלאי קפין נמסר כי הונפקו כ-400 היתרי מסיק שעליהם נרשם שער קפין, אך המת"ק מאפשר רק לחמישים בעלי ההיתרים להיכנס למרחב התפר דרך שער קפין ביום. בשער עקאבה הצבא מאפשר רק לשלושים בעלי ההיתרים להיכנס למרחב התפר ביום.

16. באשר לנפת ג'נין, הצבא הודיע לקישור הפלסטיני כי בשער עאנין יתאפשר מעברם של חמישים חקלאים בלבד ביום, למשך שלושה ימים, על אף שלתושבי עאנין יש כ-11,000 דונם של אדמות חקלאיות במרחב התפר. בנוסף הצבא הודיע כי בשער ג'לבון יתאפשר מעברם של עשרה חקלאים בלבד, בשער פקועה יתאפשר מעברם של שמונה חקלאים בלבד ובשער זבובה יתאפשר מעברם של שישה חקלאים בלבד.

17. באשר למשך התקופה בה ייפתחו השערים לצורך המסיק, בהודעת העדכון של המשיב נמסר כי השערים החלו להיפתח לצורך המסיק ביום 29.10.2024, ואף לפני כן, וכי עונת המסיק תסתיים בסוף חודש דצמבר. אולם, עובד הקישור הפלסטיני בקלקיליה, מר מוחמד קוטקוט, מסר ביום 29.10.2024 כי הצבא הודיע לקישור הפלסטיני כי השערים שבנפת קלקיליה ייפתחו לצורך המסיק רק בין יום 4.11.2024 ליום 29.11.2024. בנוסף הצבא הודיע כי השערים לא ייפתחו בימי שישי, שבת וראשון. לא זו בלבד שמדובר בחלק ניכר מהשבוע, שבמהלכו אין לחקלאים כל גישה לאדמות, אלא שמדובר דווקא בימים החשובים ביותר עבור החקלאים – ימי המנוחה, בהם המשפחות פנויות לעיבוד האדמות.

18. בנפת טולכרם, לחקלאים נמסר כי השערים עקאבה וקפין ייפתחו למשך כשבועיים וחצי בלבד – שער עקאבה אמור להיפתח מיום 29.10.2024 עד ליום 17.11.2024 ושער קפין מיום 17.11.2024 עד ליום 3.12.2024.

19. בנפת ג'נין המצב הוא חמור עוד יותר – ראש הקישור הפלסטיני בג'נין, מר ואאל אלבזור, מסר כי שער זבובה נפתח למשך שלושה ימים בלבד (הימים 5.11.2024-7.11.2024) וכי שער פקועה ושער ג'לבון נפתחו למשך יום אחד בלבד (יום 5.11.2024 ויום 29.10.2024, בהתאמה). לגבי שער עאנין, נמסר כי הוא ייפתח למשך שלושה ימים בלבד, כאמור.
20. עובד הקישור הפלסטיני בסלפית, מר אחמד נביל, מסר כי ההיתרים שהונפקו עבור החקלאים מסלפית לצורך מסיק הזיתים תקפים מיום 29.10.2024 עד ליום 18.11.2024 בלבד, וכי גם במהלך הימים האלה נמנע מהחקלאים להיכנס למרחב התפר ולמסוק את הזיתים.
21. בנפת סלפית ישנם שלושה שערים שמשמשים את החקלאים – שער מגן דן, הסמוך לכפר אלזאוויה, ושני שערים נוספים, הסמוכים לכפר מסחא. שערים אלו לא נפתחו ביום 29.10.2024 ופתיחתם נדחתה ליום 4.11.2024, אך גם אז הם לא נפתחו.
22. מר נביל הסביר כי ביום 4.11.2024 הגיעו מתנחלים מאלקנה לשערים שליד מסחא ומנעו את פתיחתם של השערים ואת כניסתם של החקלאים למרחב התפר. הקישור הפלסטיני פנה למת"ק בעניין בזמן אמת והמת"ק מסר שהעניין יטופל, אך הבעיה לא נפתרה והשערים לא נפתחו. ביום למחרת, יום 5.11.2024, השערים שוב לא נפתחו. גורמי המת"ק מסרו לקישור הפלסטיני כי הסיבה לכך היא שאין להם מספיק חיילים.
23. באשר לשער מגן דן, השער אמור היה להיפתח ביום 6.11.2024, אך הוא לא נפתח במועד זה ופתיחתו נדחתה ליום 7.11.2024. ביום 7.11.2024 השער נפתח באיחור, בסביבות השעה 9:00, ובסביבות השעה 10:00 הגיעו לאדמות שבמרחב התפר מתנחלים מאלקנה, תקפו את החקלאים וגירשו אותם מאדמותיהם. הקישור הפלסטיני הודיע על כך למת"ק והמת"ק שלח חיילים למקום, אך במקום לשמור על החקלאים, החיילים הוציאו את החקלאים מהאדמות שלהם. גורמי המת"ק אמרו לנציגי הקישור הפלסטיני כי אין להם אפשרות להתמודד עם מעשיהם של המתנחלים, כיוון שאין להם מספיק חיילים והחיילים שלהם עסוקים באזור טולכרם. כיוון שהצבא לא לקח אחריות על העניין ולא התחייב לשמור על החקלאים מפני מקרי אלימות נוספים, החקלאים חששו לחזור לאדמותיהם לאחר אותו המקרה לצורך המשך המסיק.

בקשת המשיב לעדכן לגבי "מתווה פתיחת השערים הנוספים"

24. כמו בהודעת העדכון שהגיש המשיב ביום 5.9.2024, גם בהודעת העדכון מיום 4.11.2024 המשיב ביקש לשוב ולהגיש הודעת עדכון נוספת בנושא "מתווה פתיחת השערים".
25. אולם, כאמור בתגובת העותרים מיום 22.9.2024, העתירה תוקפת את מדיניות המשיב, במסגרתה מאז יום 7.10.2023 נמנעת באופן גורף כניסתם של חקלאים פלסטינים למרחב התפר, למעט מספר קטן של חקלאים שמורגים מאיסור זה, כיוון שהם עוסקים בעבודה חקלאית יומיומית. פתיחתם של שערים נוספים בגדר ההפרדה לא תפתור את הבעיה שבגינה הוגשה העתירה, ואף כמעט ולא תשפיע כלל על נושא העתירה, כל עוד לא יחול שינוי במדיניות המשיב, על פיה לא מתאפשרת כניסתם של חקלאים למרחב התפר אלא אם הם עוסקים בעבודה חקלאית יומיומית.
26. העותרים אינם מתנגדים לבקשת המשיב להגיש הודעת עדכון נוספת עד ליום 5.1.2025, אם הודעת העדכון תכלול עדכון בנושא בו עוסקת העתירה – ביטול ההגבלות הגורפות על כניסתם של כלל החקלאים למרחב התפר. אולם, אם המשיב סבור כי לא יהיה בידו לעדכן את בית המשפט הנכבד על שינוי כלשהו במדיניות שנתקפה בעתירה בעתיד הנראה לעין, אלא רק על פתיחתם של שערים נוספים עבור החקלאים שמלכתחילה הוחרגו מהאיסור על הכניסה למרחב התפר, אז העותרים סבורים כי אין טעם של ממש בהגשתה של הודעת עדכון נוספת מטעם המשיב וכי הגיעה העת לברר את העתירה.

11 בנובמבר 2024.

תהילה מאיר, עו"ד
ב"כ העותרים

[ת.ש. 125523]